

سرطان روده بزرگ (سرطان کولون و رکتوم)

سرطان روده یکی از شایع ترین سرطان هایی است که انسان به آن مبتلا می شود. علت سرطان روده بزرگ مانند سایر سرطان ها مشخص نیست ولی شواهد نشان می دهد که ۲ عامل مهم محیطی و اری در ایجاد این بیماری نقش دارند، از جمله عوامل محیطی موثر در ایجاد سرطان رژیم غذایی پرچرب و گوشت قرمز، الکل، مصرف سیگار و عدم تحرک و ورزش می باشد. این بیماری به ۳ شکل مشاهده می شود.

سرطان روده بزرگ (سرطان کولون و رکتوم)

نوع فامیلیال: حدود ۲۵٪ از مبتلایان به سرطان روده بزرگ در این گروه قرار دارند و این سرطان در بستگان افراد فامیل درجه اول و دوم و سوم مشاهده می شود بدین ترتیب ملاحظه می شود با توجه به سن و سابقه ارثی و فامیلی تا حدود زیادی می توان با اقدامات پیشگیرانه این بیماری را تحت کنترل درآورد و خوشبختانه با شناسایی بیشتر ژن های دخیل در این بیماری پزشکان قادر خواهند بود بحث پیشگیری و تشخیص زودرس را با اطمینان بیشتری به اجرا درآورند.

سرطان روده بزرگ بیماری کشنده است اما قابل پیشگیری و درمان می باشد.

علائم سرطان روده بزرگ

علائمی که در این سرطان ایجاد می شود برای این بیماری اختصاصی نیست و ممکن است در سایر بیماری های روده نیز مشاهده شود ولی اصل بر این است که به این گونه علائم توجه شود و نکته مهم پیگیری علائم تا ثابت شدن عامل ایجاد علائم می باشد. از آنجا که طیف علائم بیماری گسترده است به چند نکته کلیدی اشاره می شود.

۱- تغییر در اجابت مزاج

نوع موردی: که بدون زمینه ارثی و فامیلی است معمولاً پس از سن ۵۰ سالگی ایجاد می شود و شایع ترین نوع ابتلا را تشکیل می دهد، آزمون های تشخیص زودرس در این نوع از ۵۰ سالگی شروع و هر ۱۰ سال یکبار تکرار می شود.

نوع ارثی و ژنتیک: بین ۱۰ تا ۱۵٪ موارد بیماری را تشکیل می دهد. از آنجایی که میزان ابتلا در بستگان درجه اول فرد مبتلا زیاد است. خوشبختانه می توان با آموزش افراد خانواده و انجام آزمون های پیشگیرانه از بروز بیماری جلوگیری کرد.

شناسنامه بروشور آموزشی	
عنوان آموزش	سرطان روده بزرگ کد: الف . پ . ۵۱
تهیه کننده	سو پروایزر آموزش سلامت: سوسن قصرساز-رابط آموزش به بیمار: سید شعیب سیدی پرستار
تایید کننده	کارگروه آموزش به بیمار بازبینی: ۱۴۰۴/۶
منابع:	۱) برونر و سودارث - پرستاری داخلی - جراحی http://www.ir/۲
پزشک تایید کننده:	دکتر منوچهر احمدی - فوق تخصص خون و آنکولوژی
ناظر کیفی:	دکتر خالد فتحی زاده - فوق تخصص ریه رئیس مرکز
آدرس	بلوار توحید-مرکز پزشکی آموزشی درمانی توحیدمركز جراحی قلب شهید رجایی بروجردی تلفن: ۰۸۷۳۳۲۸۶۱۱۲-۱۷-واحد آموزش به بیمار و پیگیری

۲- وجود خون در مدفوع به صورت روشن، تیره و یا سیاه رنگ)

۳- اسهال یا یبوست: دل پیچه و احساس فشار در ناحیه مقعد همراه با دفع خون یا بلغم - احساس تخلیه ناکامل روده

۴- باریک شدن قطر مدفوع

۵- درد شکم

۶- کاهش وزن و لاغری

۷- کم خونی و خستگی: هر نوع کم خونی را به دقت پیگیری نمائید.

۸- علائم غیر روده ای از جمله اتساع شکم، تجمع آب در جدار شکم و بزرگی کبد.

پیشگیری از سرطان روده بزرگ

اقدامات زیر جهت پیشگیری از سرطان روده بزرگ پیشنهاد می گردد.

- رژیم غذایی کم چرب
- استفاده از میوه جات و سبزیجات
- تحرک و ورزش (حداقل نیم ساعت در روز)
- نکشیدن سیگار
- مصرف کلسیم
- انجام تست های غربالگری

روش های غربالگری

اقدامات غربالگری شامل تلاش هایی است که سرطان در مرحله اول که بصورت پولیپ است و کاملاً قابل برداشت و علاج پذیر است شناسایی شود. اگر ضایعات در مرحله ابتدای تشخیص داده شوند در بیش از ۹۰٪ موارد افراد عمر طبیعی خواهند داشت این روش ها عبارتند از:

۱- بررسی وجود خون مخفی در مدفوع

۲- سیگموئیدوسکوپی (دیدن انتهای روده بزرگ با دستگاه)

۳- کولونوسکوپی (دیدن تمام روده بزرگ) ، این وسیله به پزشک قدرت می دهد تمام روده بزرگ را رویت نماید. در حال حاضر بهترین و موثرترین روش غربالگری است که علاوه بر تشخیص دقیق آن امکان برداشتن نمونه و ضایعات پولیپ وجود دارد.

۴- عکس برداری کولون با استفاده از سی تی اسکن

چه کسانی نیاز به آزمون های غربالگری دارند؟

- افراد با سنین بالای ۵۰ سال بدون سابقه فامیلی (هر ۱۰ سال یکبار)

➤ افرادی که یکی از بستگان درجه اول آنها (پدر، مادر، خواهر، برادر، فرزند) سابقه سرطان روده بزرگ دارند.

➤ افرادی که یکی از بستگان درجه اول آنها سابقه سرطان تخمدان یا رحم دارند.

➤ افرادی که یکی از بستگان درجه دوم یا سومش مثل عمه، خاله، دایی و عمو یا فرزندان آنها دچار سرطان روده بزرگ می باشند.

➤ کسانی که سابقه پولیپ در خود یا بستگان نزدیک آنها وجود دارد.

➤ افرادی که بیماری التهابی روده دارند.

پیشگیری و تشخیص زودرس کلید مبارزه با سرطان است.

مطالعات انجام شده نشان داده است که در بیش از ۹۰٪ موارد این روش توانسته از بروز سرطان کولون و رکتوم در افراد جلوگیری کند.